

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Secundus, Siue Exempla, In Septem Capitalium Vitiarum
Detestationem, Per Quadragesimam, Anno M. DC. XLVI. narrata

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

§. 23. Iræ summæ exemplum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48186](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48186)

timere; qui utique est Deus iustissimè eos applaudens in Acherontem, qui illum non timent. Suprema hæc est potestas, neque competit, nisi supremo iudici, soli, de jure, terribili & metuendo.

XXII.

IRATUS ETIAM
ANIMAE AL-
TERIUS EXI-
TIUM STRUIT.
PROV. 21. 19.

Affectant tamen eam potestatem, quos ira facit insanos. Nam ita nonnulli odijs exardescunt, ut, contra jus & fas, tentent, eorum, quos occisissimos volunt, & animam, & corpus perdere in gehennam: neque tentent tantùm, verùm etiam re ipsa faciant. An non hi meritò timendi, fugiendi, execrandi? Si enim *melius est habitare, in terra deserta, quam cum muliere rixosa & iracunda*, quis cum non declinet, qui non verba tantùm ingerit, nec rixas modò commouet, ut mulier, sed etiam necem meditatur; & quidem ita meditatur, ut non sit contentus occidere corpus, nisi vnà & animã perdat in gehennam? Quantæ iræ vindicta est, in homine, hominem eiusdem secum naturæ, & ad eandem secum Dei similitudinem factum, non hac mortali duntaxat vita priuare sed etiam vita priuare sempiterna, eumque mittere ad Orcum, & ignes semper arduos? Et tamen hoc faciunt multi, velut Tisphone, aut Aleto aliqua, furiosi, non jam cacodæmonum imitatores tantùm, sed etiam cacodæmones ipsi. Vultis & huius rei exemplum? Innumera sunt quotidie eorum, qui nihil pensi habent, siue ad cælum, siue ad Orcum ituros occidant. Quin eò crescunt odia, ut cum morte contenti alteri inferre æterna supplicia, nullum vindictæ genus sufficiens arbitantes, nisi quod sit summum, & quodammodo infinitum. De quo tam atroci, & verè diabolicæ malitiæ odio historiam fide, non homine dignam accipite.

XXIII.

IRAE SYMMÆ
EXEMPLVM.
Chapitre dis-
huitième. &
Io. Bodin. in
dæmonoma-
nia & lib. 4. de
Rep. c. 1.

In libro enim Gallico, cuius titulus est: *Traite preparee al' apologie pour Herodote*, recenset author facinus, de Italo quodam, quale vix credi potest, hominem cogitasse, multò minùs, exuta omni humanitate, perfecisse. Hunc Italum (Bodinus Mediolanensem vocat) author ait, cum homine diu admodum familiari in disfidium venisse. Illud, cum paulatim glisceret, in odium excreuit capitale. Magna incendia, nisi magna vi, non extinguuntur; neque magna odia, nisi magnis vindictis, possunt saturari. Non ergo contentus erat Italus ille, verbis increpare eum, à quo se opere & facto læsum existimabat; aut magistratui illum obijcere puniendum; ipse & iudex & vindex, & carnifex esse voluit; & cum, modo

non.

non vulgari, occidere. Ac, ne quis præcipitem fuisse censeat, etsi quotidie occasionem captabat; immo, singulis pænè horis, eius necandi consilia agitabat; integros tamen decem annos, æstuantem in animo iram sustinuit; quasi tanto illi tempore opus esset, ad nefariam vindictæ cupiditatem explendam, quanto Græcis opus fuit, ad Troiam expugnandam. Nempe sæpius quidem inimicum habuisset in manu, sed non prout ei flagrans odium dictavit. Differre cædem maluit, vt à tempore exigeret vsuram crudelitatis. Vtinam alter tam in cauendo, quàm iste in nocendo attentus fuisset! vtinam legisset, vel meminisset illud Siracidæ: *Non credas inimico tuo in aeternum: sicut enim aramentum, aruginat nequitia illius: etsi humiliatus vadat curuus, adijce animum tuum, & custodi te ab illo. Non statuas illum penes te, nec sedeat ad dexteram tuam, ne forte conuersus ad locum tuum, inquirat cathedram tuam: & in nouissimo agnoscas verba mea, & in sermionibus meis stimuleris.* Sed mundus vult decipi; & pluri, qui fugiunt fidissimorum consortia, amant infames scopulos, & pessimorum sibi que insidiantium se sinunt decipi familiaritate. Quod & isti euenit. Siquidem vbi insidiator vidit, vim omnem manifestam, infra vota sua esse, & occulto astu plus aduersario noceri posse, quàm aperta manu, cœpit ad artes se conuertere hominum, malè Politicorum. Primùm eum iucundo vultu, & comibus oculis aspexit transeuntem. Mox etiã voce blanda salutauit. quin, & urbano gestu se se illi videbatur submittere atque commendare. tandem alloquio etiã, se se profitebatur illi totum conciliatum. Quem non falleret tantæ persona humanitatis, præsertim gaudentem, se tanto periculo defunctum esse, quanto hoste ac insidiatore liberatum? Ergo igitur tot blanditijs persuasus, tot captus illecebris, censuit humanitatem humanitate compensandam; jamque sine metu ei obuiam iuit, neque secus, atque ante annos decem, cum eo familiariter egit: ratus vtique, tanto temporis intervallo, offensæ mentis æstum extingui potuisse. Vt qui sicam, ita qui iram abscondit, maius malum machinatur; & periculosius est vtique, meditatè, quàm temerè feriri. Quare dum in hunc modum, amicitia vetus videtur coaluisse; dum nulla suspicio clypeum; nullus metus suggerit cautionem; dum galea ponitur, dum hosti creditur; optatissima eidem occasio offertur verberandi. Etenim, inter hanc

Eccli. 12. 10.

familiaritatem, veteranus insidiator, obseruata secreti ab arbitris omnibus loci opportunitate, ex improviso, & nihil minus opinantem à tergo aggreditur, subiectoque pede, retro actum humi prostermit, iacentique altero genu superincumbens, pugionem vagina liberat, manuque in altum sublata, mortem presentem minitans, iam tandem vindicandi tempus adesse, ait; iram diu pressam aliquando demum occasionem inuenisse erumpendi; meminisse illum, quid ante decennium fecerit, id alta mente sepultum, tandem nimium vrens ebullire in vindictam, vno verbo, moriendum illi esse. Expalluit, ad hæc, prostratus, oppressumque se videns, ad vltimas preces confugit, per superos omnes rogans, ne iræ tantum velles indulgere; esse se hominem; esse amicum: fidei illius, post tot insidias animaduersas, concredidisse: deprecari culpam; supplicem se esse, pro vita; promittere omnem huius iniuriæ obliuionem, fidemque & fidelitatem æternam spondere. Audita hac oratione, alter vultum mutauit, nihilque diu locutus (quasi exoratus, etiam mentem mutauisset) tandem in huiusmodi verba illi respondit: *Fator, monit me tua isthac deprecatio, & vitam tibi donabo; sed ea solùm conditione: Si Deo, si Diuis, si sanctis Sacramentis, si omnibus diuinis beneficijs ad animarum salutem concessis renunciaueris; Morieris, ni hac ælutum feceris; Deo negato, viuis.* Durissima hæc misero illi viro visa est conditio, & iniquissima, simulque non sine grauissimo impietatis scelere implenda; metu tamen mortis, & intempestiuo vitæ amore, passus est se vinci; &, licet inuitus, morem aduersario gessit. Sub cultro igitur constitutus, hac formula Superis valedixit. *Ego N. Deo, & addeò SS. Trinitati, ego Christo in cruce passo, ego Matri Christi, ego Angelis, Apostolis, Diuisq; omnibus; ego Baptismo omnib; Sacramentis à Christo institutis renuncio.* Dixit, & vixit. Nam, audita hac renunciatione, consceleratissimus ille parricida, immo Stygius satelles (neque enim dignus est, qui homo appelletur) id, quod optauerat destinaueratque, assequutus, illico pugionem in pectus impressit, supplicemque confodiens, ad Orcum transmisit. Poterat hoc esse summum impietatis atque immanitatis fastigium; sed inuenit Tartareum ingenium, quæ adderet tantæ impietati colophonem. Neque enim desperatum caput, contentum fuit, facinus addeò nefandum perpetrasse, sed ausum est præterea iactanter gloriari,

riari, ac dicere, sibi ad eò exoptatam ac suauem, de suo inimico, vindictam obtigisse, vt maiorem sperare non potuisset: nec enim animam se illi solam è corpore exturbasse, sed etiam, abiuratione, tam dira, effecisse, vt recto itinere descenderet ad Acherontem, & cruciatus semper duraturos. Qua vtique vindicta non potest crudelior excogitari, etiam si cacodæmones omnes in commune concilium conuenirent. Excogitauit autem eam Ira, seu odium, quod est Ira inueterata.

Quid autem, putatis, eiusmodi truculentiam apud diuinum tribunal mereri? D. certè Hieronymus ait: *Sicut misericordia sursum estuat ad Deum; ita deorsum crudelitas in infernum abijcit.* Quin & Plato Ethnicus ait: *Crudelitas in Tartari barathrum improbos abijcit, unde nunquam egrediuntur.* Nulla res ad eò æternam damnationem prouocat, vt alterum obijcere æternæ damnationi, quam vt euadere possemus, Deus filium suum misit, vt extrema pro nobis supplicia pateretur. Eum imitari Christianum, immo humanum, est, quia Deus, vt Lactantius loquitur, *qui ceteris animantibus sapientiam non dedit, naturalibus ea munimentis ab incurso & periculo tutiora generauit. Hominem verò, quia nudum fragilemque formauit, vt eum sapientia potius instrueret, dedit ei, præter cetera, hunc pietatis affectum, vt homo hominem tueatur, diligat, foueat, contraque omnia pericula, & accipiat, & præstet auxilium. Summum igitur hominum inter se vinculum est, humanitas: quod qui diruperit, nefarius & parricida existimandus est.* Immo non homo, sed bestia, sed tigris, sed diabolus, qui & ipse circuit quærens non tam, quo modo corpus, in tumbam, quam quomodo animas in gehennam perdat.

Indignamini, vt video, hominem repertum esse, qui tam immane & inhumanum flagitium ausus sit committere? ignoscite mihi, si ostendero, multos hodieque inueniri illi pares, qui homines rectè dici non possint, cum itidem non tantum sæuiant, ritu belluarum, sed odijs ardeant diabolorum. Neque enim, vt supra innui, satiantur, si inimicum opibus spolient, si fortunis euertant, si nomine bono exuant; si in vincula & carceres compingant; neque verò etiam, si saucient, si trucident. Ultra furor eorum exardescit; ad animas quoque perdendas extenditur. Neque id enim illi soli faciunt, qui alijs scandalo sunt, eosque secum in omne ge-

RWS

XXIV.
IRA HOMINEM
EVERTIT.
S. Hieronymus
in 12. Proph.

Lactant. l. 6.
de verò cult.
cap. 10.

XXV.
SCANDALIZANTIVM, IMPRECANTIVM, GRASSANTIVM, INFANTICIDARVM MALITIA.